

Občanská věda v ornitologii

Petr Voříšek, Zdeněk Vermouzek

Česká společnost ornitologická

Současný vědecký výzkum

Náročný na odbornost i
finance

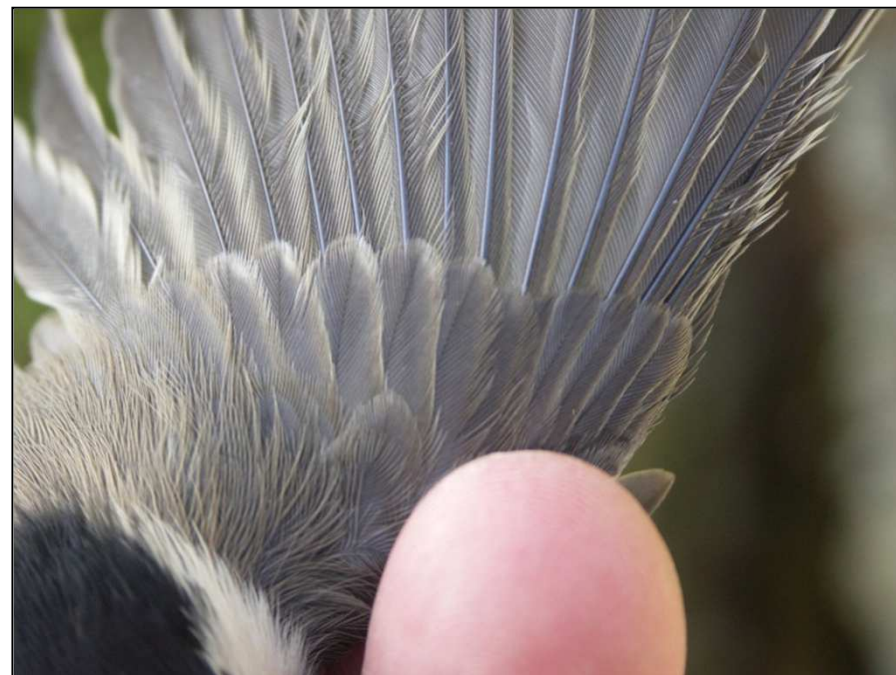
Amatéri v ornitologii

Mohou ještě přispět moderní vědě a ochraně přírody?

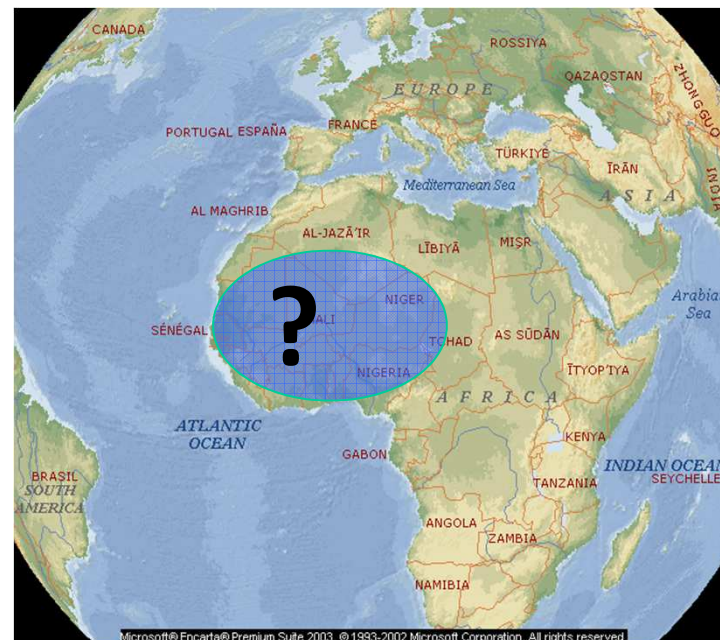
Kroužkování ptáků

- Kroužkovatelé - amatéři
- Znalosti
- Dovednosti
- Finance

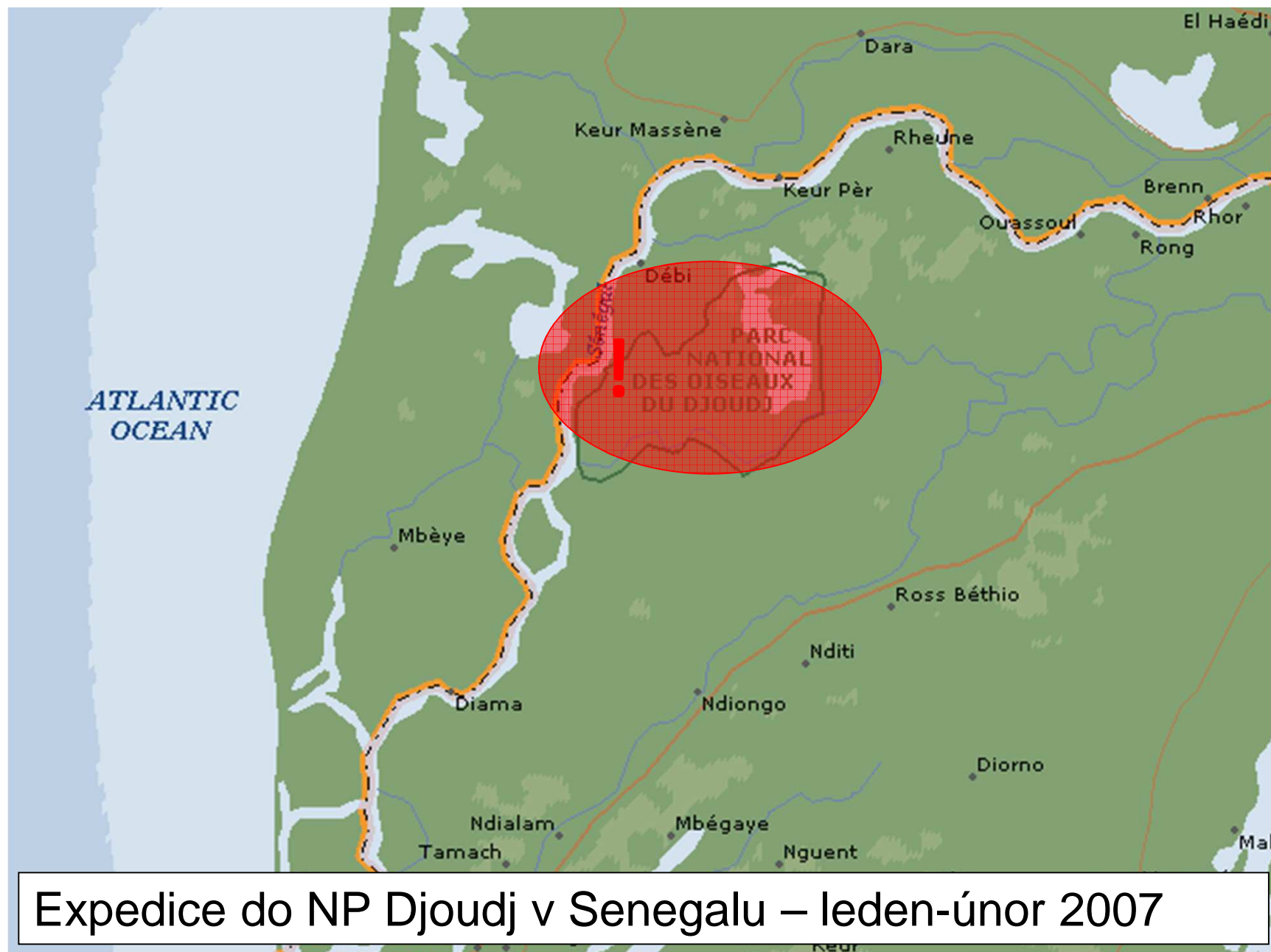
Kroužkování – na co už amatéři nestačí

Hledání zimoviště rákosníka ostrícového

Celosvětově ohrožený druh - hnízdní populace 12 500 samců

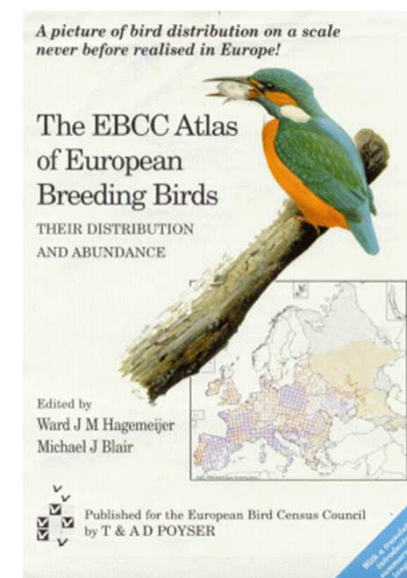
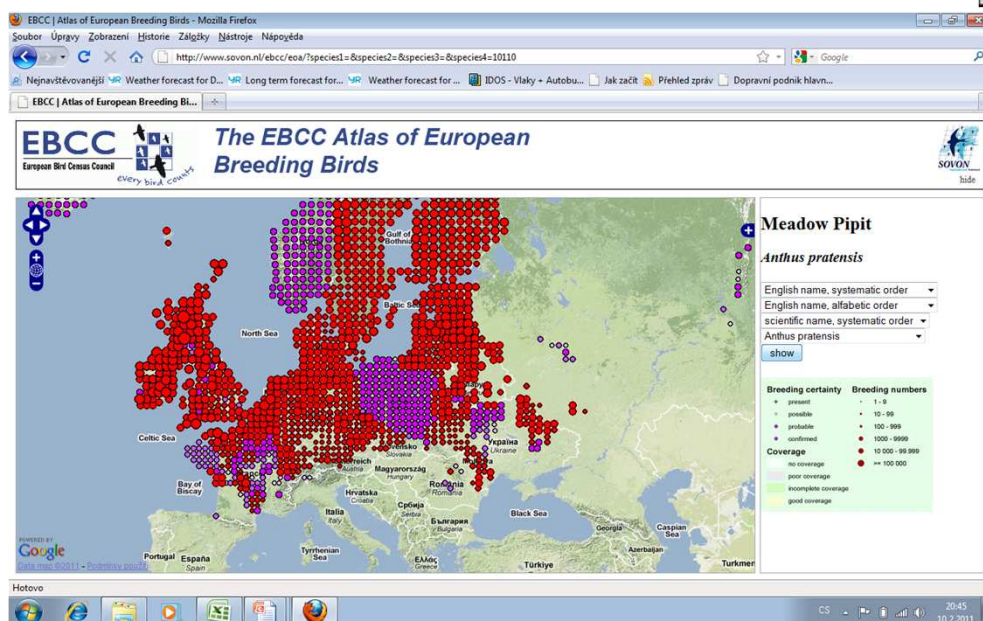
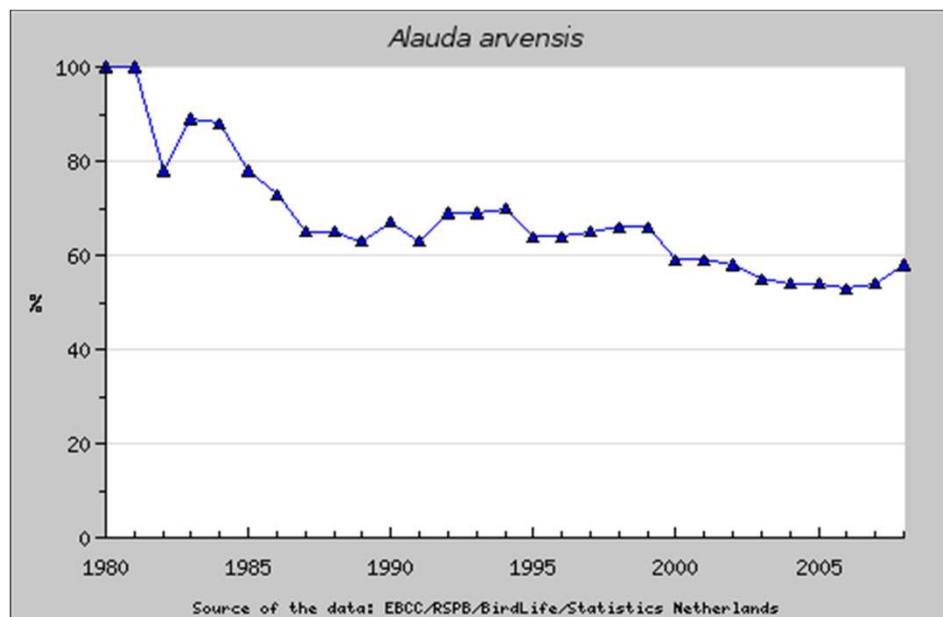
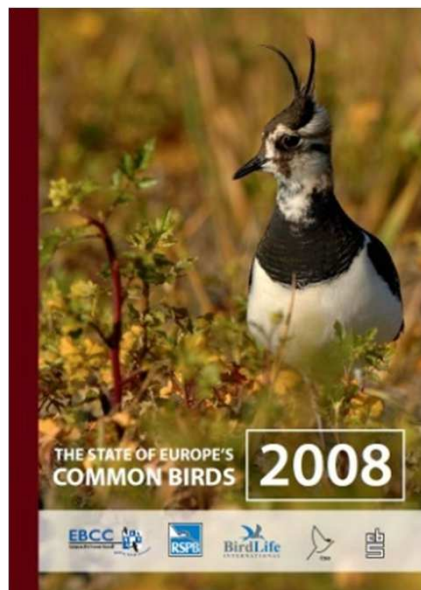
Hledání zimoviště rákosníka ostřicového

Expedice do NP Djoudj v Senegal – leden-únor 2007

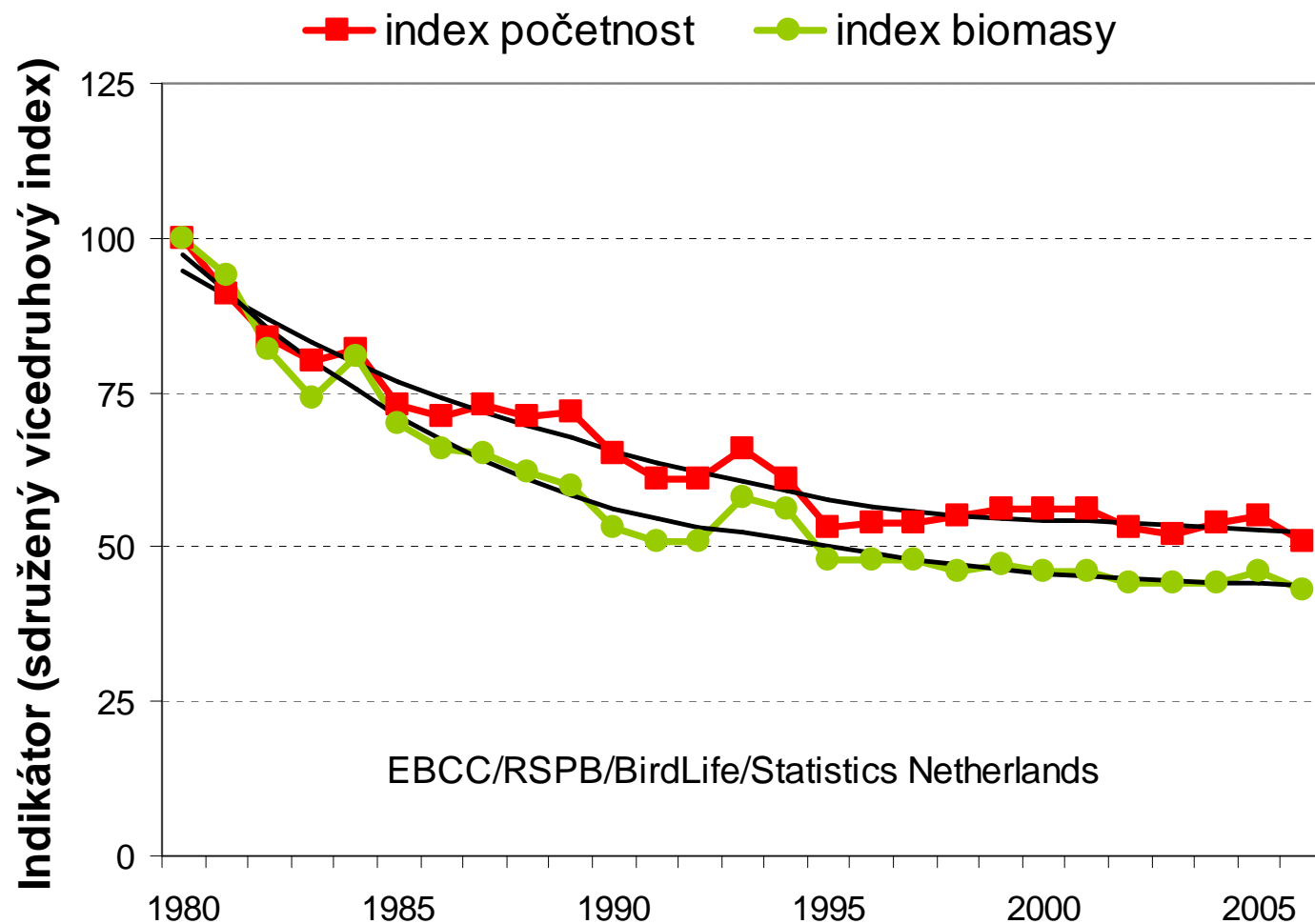
Sčítání a mapování ptáků

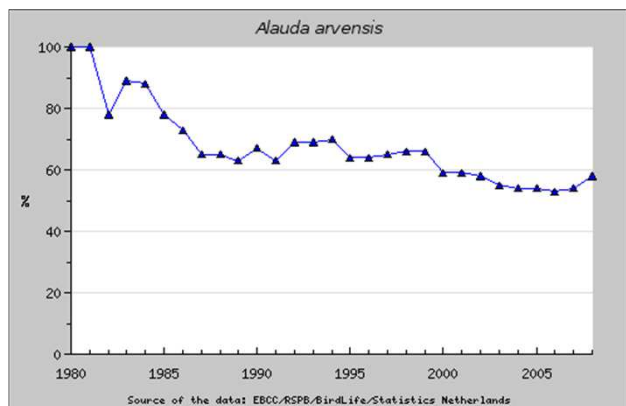

Ptáci a změny v krajině - zemědělství

Vývoj trendů početnosti i biomasy u polních ptáků je paralelní

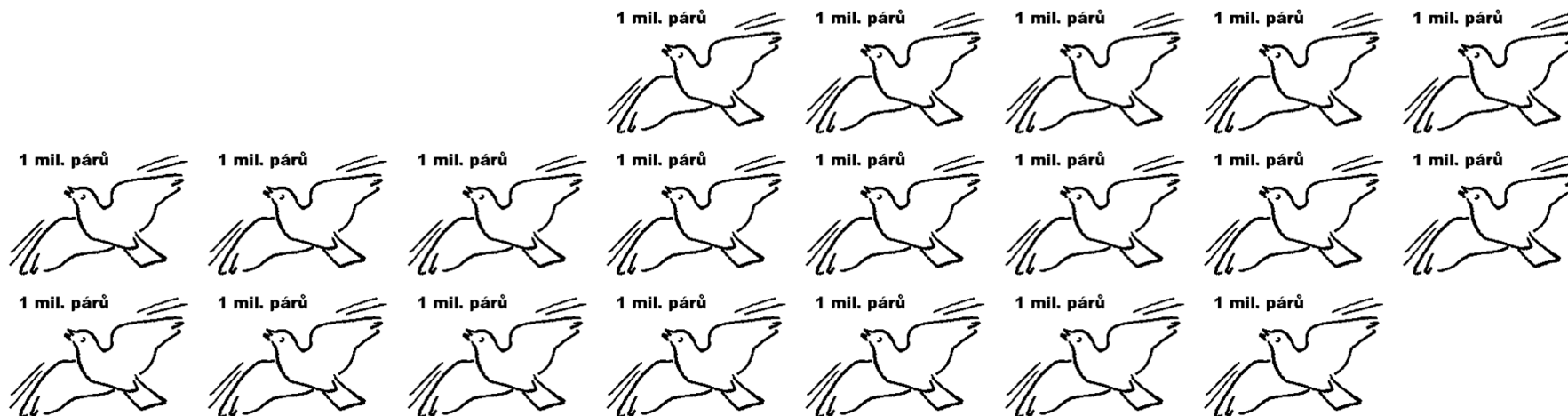

Skřivan polní

21 zemí

1980 – 39 mil. hn. párů

2006 – 20 mil. hn. párů

Intenzifikace zemědělství jako hlavní příčina úbytku polních ptáků

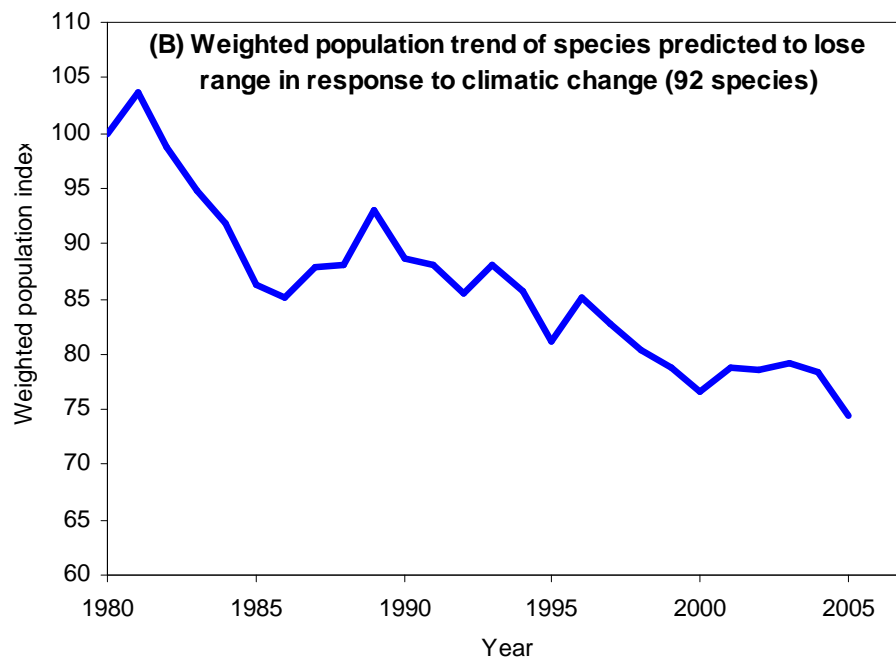
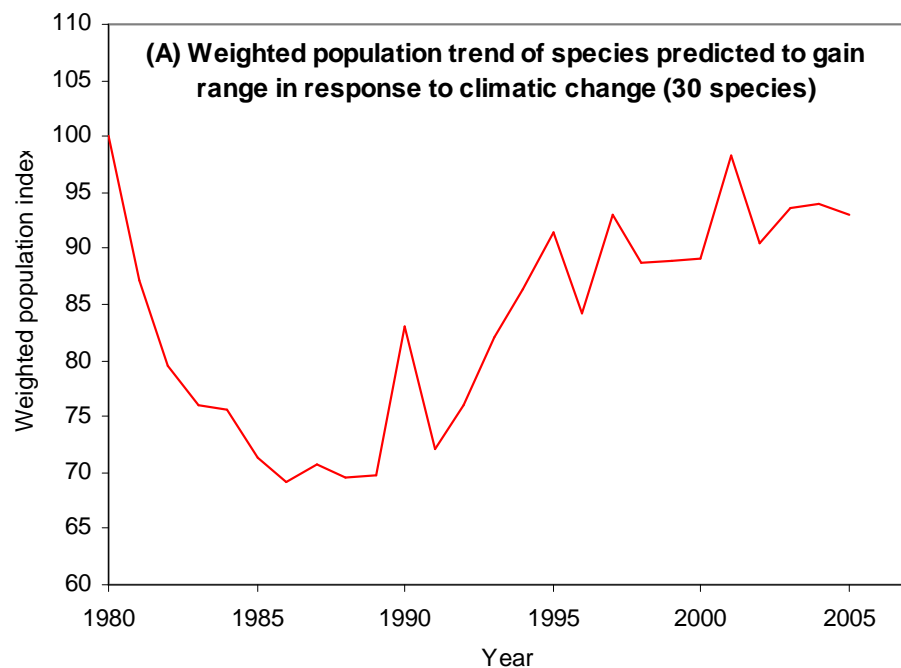
V různých zemích (regionech) Evropy mohou
(spolu)působit různé faktory

Změna klimatu a ptáci

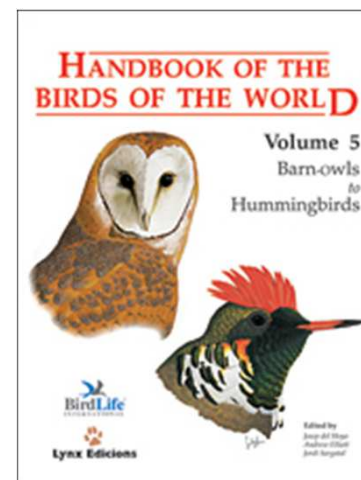
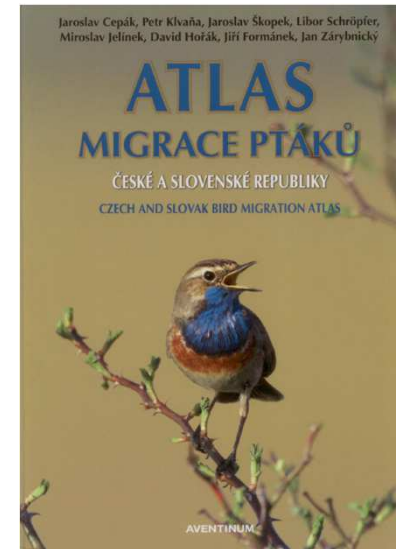
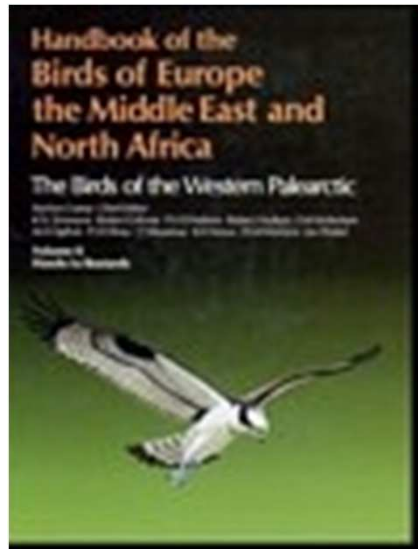
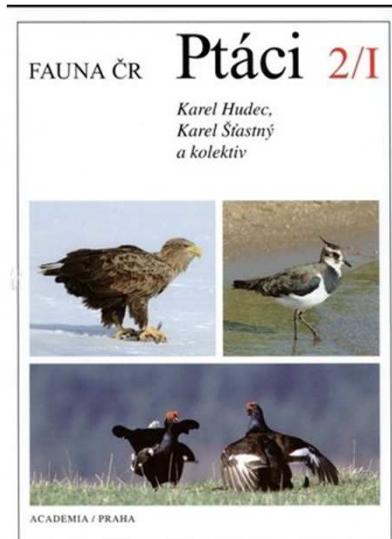

Ptáci a změna klimatu v Evropě

*Druhy, které by měly vlivem změny klimatu
ubývat/přibývat,
již ubývají/přibývají*

Biologie druhů

Ochrana přírody

Ornitologové – podněty, data

Příroda 22

**Červený seznam ohrožených druhů
České republiky
Obratlovci**

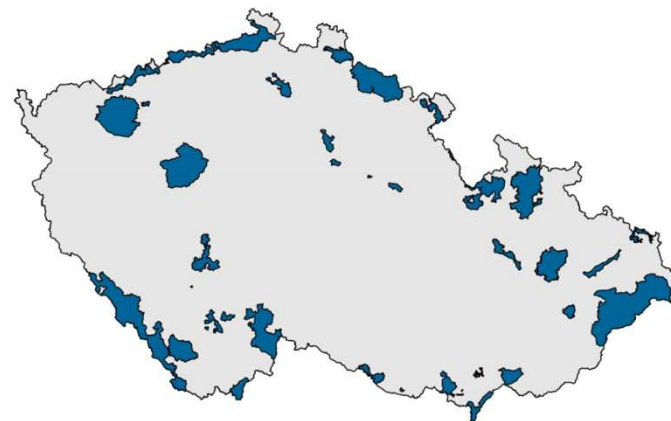
Red List of Threatened Species in the Czech Republic
Vertebrates

Die Rote Liste der gefährdeten Arten der Tschechischen Republik
Der Wirbeltiere

JAN PLESNIK, VLADIMIR HANZAL & LUCIE BREJSKOVÁ
editoři

Praha
2003

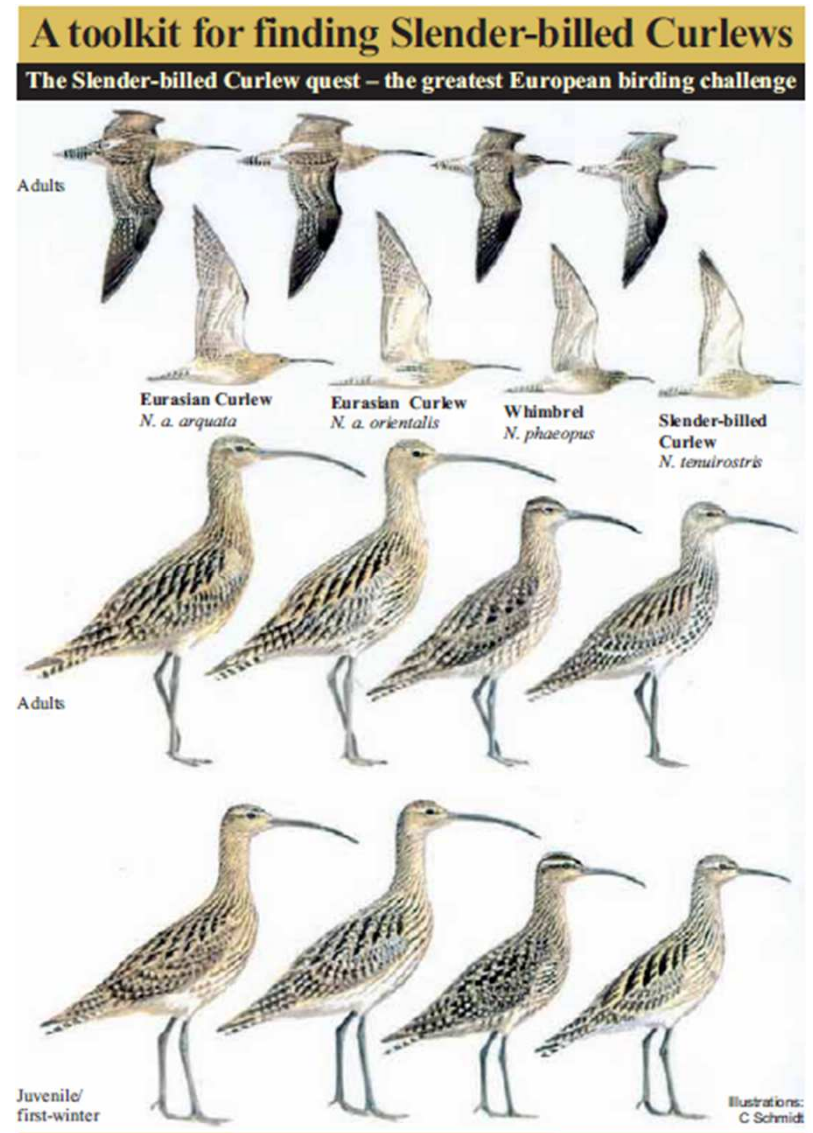
Významná ptačí území v ČR

Zjišťování výskytu vzácných a ohrožených druhů

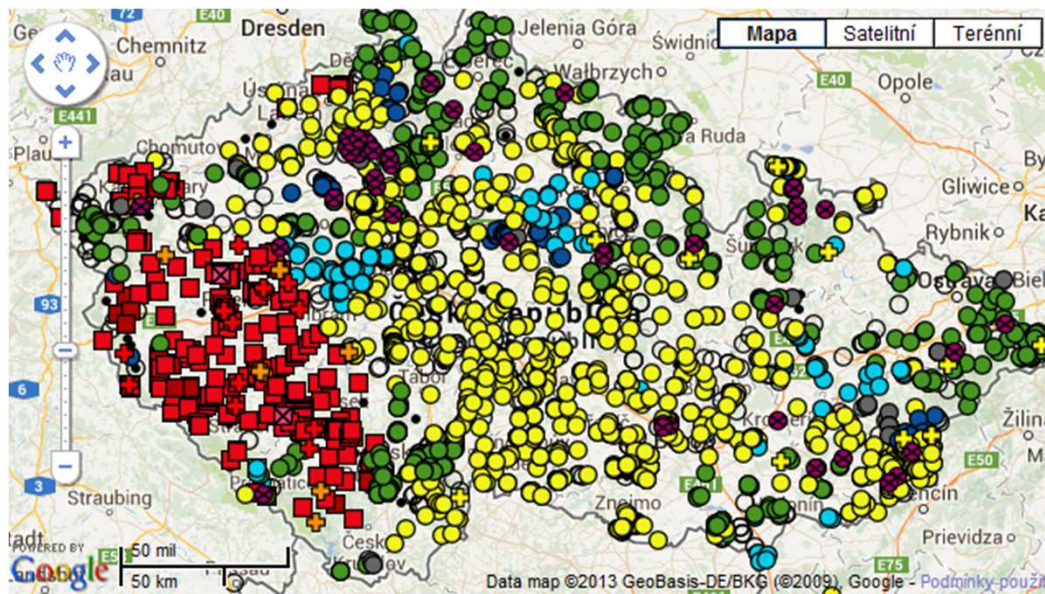

All slender-billed curlew records 1900 -2002

Informace v občanské vědě

Od jednosměrného k všesměrnému toku informací:

„zrovnoprávnění“ amatérů

Amatérská ornitologie

Přednosti:

- Nezávislost (trendy, finance)
- Množství a kvalita dat

Nevýhody:

- Chybějící teoretický základ
- Zpracování dat

Přínos amatérů pro vědu a ochranu přírody

- Data
- Popisné studie
- Nápady a podněty
- Osvěta

Nezastupitelná role nevládních organizací

Budoucnost?

- Nové technologie
- Možnost shromažďovat a sdílet data v reálném čase
- Nové způsoby určování druhů
- Zapojení nových skupin občanů (mládež, ženy, menšiny)
- Větší vliv veřejnosti na vědu

Rizika pro amatérskou ornitologii

- Oslabení občanské společnosti
- Vzájemné nepochopení amatérů a profesionálů
- Nerozlišování mezi vědou a ne-vědou
- Honba za senzacemi a raritami

Poděkování

Ornitologům amatérům i profesionálům za
inspiraci

Vám za pozornost